

Keuzewijzer Persoonsbegaanbaarheid

Inleiding

Goede persoonsbegaanbaarheid van bouwterreinen komt de productiviteit en veiligheid ten goede en zorgt voor een vermindering van het aantal klachten aan de nek, rug en benen van de medewerkers. Deze keuzewijzer persoonsbegaanbaarheid geeft een overzicht van maatregelen om de persoonsbegaanbaarheid tijdens de bouwfase te verbeteren.

Checklist persoonsbegaanbaarheid

Met behulp van onderstaande checklist kunt u op basis van een inspectie de persoonsbegaanbaarheid beoordelen. In deze checklist komen de risicofactoren aan de orde die een rol spelen bij de persoonsbegaanbaarheid.

Beoordeel de looproute op het bouwterrein. Omcirkel de score die bij het antwoord hoort dat het meest op de looproute van toepassing is. Tel na het beantwoorden van de vragen de omcirkelde scores op en vul deze onderaan in.

Slipfactor		score
1. Liggen er zichtbaar plassen en water op de looproute?	Veel tot bijna overal (71-100%)	2
	Aanzienlijk (35 – 70%)	1
	Geen tot beperkt (0 – 35%)	0
2. Ligt er een gladde kleilaag, sneeuw of ijs op de verharding van de looproute?	Veel tot bijna overal (71-100%)	2
	Aanzienlijk (35 – 70%)	1
	Geen tot beperkt (0 – 35%)	0
3. Ligt er een zandlaag op de verharding van de looproute?	Veel tot bijna overal (71-100%)	2
	Aanzienlijk (35 – 70%)	1
	Geen tot beperkt (0 – 35%)	0
Draagkracht grond		
4. Hoe ver zakt uw voet in de grond tijdens het lopen?	> 3 cm	2
	2 -3 cm	1
	< 2 cm	0
5. In hoeverre fixeert uw voet in de afdruk en zuigt hij vast?	Erg tot heel erg vast	2
	Matig tot redelijk vast	1
	Niet tot een beetje	0
Kluitvorming (kleef) aan schoen		
6. Hoeveel kluit plakt er aan uw schoenen tijdens het lopen?	> 3 cm	2
	1-3 cm	1
	< 1 cm	0
Terreinkenmerken		
7. Hoe diep zijn de kuilen en sporen op de looproute?	> 8 cm	2
	4 – 8 cm	1
	< 4 cm	0
8. Hoe steil zijn de hellingen op de looproute maximaal?	> 30°	2
	11- 30°	1
	0 – 10°	0
Breedte van de looproute		
9. Wat is de breedte van de looproutes?	< 50 cm	2
	50 – 79 cm	1
	> 80 cm	0
Obstakels		
10. Ligt er materiaal (pallets/steigerpijpen etc.) op de looproute of zijn er op- en afstapjes waardoor er niet kan worden gereden ?	Veel tot overal	2
	Aanzienlijk	1
	Beperkt tot geen	0
Totaalscore		<input type="text"/>

De volgende grenswaarden worden gehanteerd:

- **< 4 punten: groen.** Maatregelen zijn niet nodig. De onderdelen waar een punt is gescoord kunt u verbeteren (zie hieronder).
- **5 of 6 punten: oranje.** Ga na op welke onderdelen er punten zijn gescoord en verbeter deze zo mogelijk meteen (zie hieronder) of neem ze anders op in het Plan van Aanpak.
- **6 punten: rood.** Ga na op welke onderdelen er punten zijn gescoord en neem direct maatregelen (zie hieronder) om de situatie te verbeteren.

Maatregelen om de begaanbaarheid te verbeteren

Als de persoonsbegaanbaarheid tijdens de bouwfase niet optimaal is, kunt u aan de hand van de tabel op de volgende pagina voor een specifieke situatie de juiste/beste maatregel(en) kiezen. Dit zijn vaak technische maatregelen. De maatregelen zijn gekoppeld aan de risicofactoren die een rol spelen bij het bepalen van de persoonsbegaanbaarheid. Welke risicofactoren aan de orde zijn, heeft u geïventariseerd door de bovenstaande checklist persoonsbegaanbaarheid in te vullen.

De maatregelen in de tabel met een * zijn door werknemers in de bouw het meest genoemd als goede maatregelen voor het terugdringen van het risico. Er zijn twee soorten maatregelen:

- B: bronmaatregelen; deze maatregelen nemen het risico weg;
- C: collectieve maatregelen; deze maatregelen beperken het risico voor alle medewerkers op de bouwplaats.

Bronmaatregelen hebben de voorkeur boven collectieve maatregelen.

Verantwoordelijkheid

Voor alle maatregelen geldt dat de verantwoordelijkheid voor de uitvoering ervan bij de werkgever ligt. De werknemer heeft een verantwoordelijkheid bij het neerleggen van een werkpad of een roosterplaat, het dragen van veiligheidsschoenen en het opruimen van de bouwplaats.

Maatregelen om de begaanbaarheid te verbeteren							
Risicofactor						Oplossing	Toelichting
Slipfactor	Draagkracht grond	Kluitvorming schoen	Terreinkenmerken	Breedte looproute	Obstakels		
●*	●*	●*	●*			Aanleg tijdelijke bouwwegen (B)	De aanleg van tijdelijke bouwwegen vergroot de begaanbaarheid. Het is aan te bevelen de tijdelijk weg iets hoger te leggen dan het maaiveld zodat de weg iets droger blijft.
●*	●*	●*				Aanbrengen drainage (B)	Drainage is de afvoer van water uit percelen. Het water gaat door drainagebuizen of door greppels naar een stelsel van grotere watergangen, bijvoorbeeld een meertje of riolering.
●*	●*	●*	●*			Tijdig bestraten (B)	Tijdig bestraten van zandoppervlakten vergroot de begaanbaarheid.
●	●	●				Onderhoud aan ont- en afwateringsstelsel (B)	Onderhoud aan het ont- en afwateringsstelsel moet tijdens de bouwfase worden uitgevoerd. Zeker bij lange bouwtrajecten moet door onderhoud beschadiging of slecht functioneren van het systeem worden voorkomen. Voorbeelden zijn drainage doorspuiten en onderhoud aan greppels en riolering.
●*	●*	●*	●*			Zandlaag/ puinlaag op toplaag (C)	Een waterdoorlatende zand- of puinlaag (van 5-10 cm of van 10-20 cm bij zeer natte grond) aanbrengen op de route is een maatregel om de begaanbaarheid te vergroten bij plassen, bij natte, kleverige redelijk draagkrachtige grond of bij een oneffen oppervlak.
●*	●	●*	●	●		Werkpad, plankier, vlonder, rijshot, rijplaat (C)	Plankieren of vlonder op de route neerleggen kan de begaanbaarheid van de looproute vergroten. Plankieren, rijshotten (stelconplaten) of stalen rijplaten kunnen ook dienen als overbrugging om niveauverschillen op te heffen.
●	●*	●				Tijdelijk verlagen oppervlaktewaterpeil (C)	Aanpassingen van het oppervlaktewater om plassen te voorkomen, door bijvoorbeeld bemaling (grondwaterverlaging).
●	●	●				Aanleg tijdelijke greppels / sleufjes en aanpassen reliëf (C)	Bij hevige regenval zoekt water het laagste punt op. Deze waterstroom kan worden gestuurd door de aanleg van tijdelijke greppels, bijvoorbeeld richting een sloot en door het aanpassen van het reliëf van het terrein. Hierdoor voorkom je plassen.
●	●					Toepassen ontwateringsmiddelen toplaag (C)	Bij plassen of zeer natte grond kan vochtregulatie van de toplaag worden toegepast. Dit is te bereiken door het afvoeren of wegpompen van water, door aanleg van (tijdelijke) kolken of door draineren.
●						Bevochtigen (C)	Bevochtigen van het terrein bij los zand en/of stuifzand.
●						Opzuigen / afsputten / wegvegen (C)	Opzuigen, afsputten of wegvegen kan een maatregel zijn om bij een dunne laag modder op een rijplaat, plankier of schot de begaanbaarheid te vergroten
●	●	●	●			Roosterplaat i.p.v. dichte plaat (C)	Een roosterplaat vermindert de kans op uitglijden.
●	●	●	●			Schoenen met antislipzool (C)	Schoenen met een goed profiel zorgen voor een betere grip op de ondergrond. Veiligheidschoenen hebben een goed profiel.
	●	●				Verdichten (C)	Het verdichten van de toplaag (bijvoorbeeld met een trilplaat) kan bij een zachte, droge toplaag een maatregel zijn om de begaanbaarheid te vergroten. Zo nodig eerst een andere toplaag aanbrengen.
			●*			Uitvlakken (C)	Uitvlakken of verdichten kan een maatregel zijn bij een oneffen toplaag.
			●			Gebruik van loopbrug of trap (C)	Een loopbrug of trap kan worden gebruikt om grote horizontale of verticale niveauverschillen, zoals een diepe put of sleuf, te overbruggen. Ook worden planken gebruikt om het niveauverschil tussen buiten en woning te overbruggen.
			●*			Oneffenheden opvullen met zand of granulaat (C)	Door de route op te vullen met zand of granulaat ontstaat een vlakke en beter begaanbare route.
				●		Opruimen bouwplaats (C)	Door het vrijmaken van looproutes van diverse obstakels, zoals pallets en steigerpijpen, wordt de begaanbaarheid van de looproutes vergroot.